

Dragan Damjanović

ISTRAŽIVAČKI ZNANSTVENI PROJEKT

Reprezentacija, razvoj, edukacija, participacija – umjetnost u društvu od 19. do 21. stoljeća

Representation, Development, Education,
Participation – Art in Society in 19th–21st centuries

HRZZ IP-2022-10-9843

AKRONIM: ARTinS

TRAJANJE: 18. prosinca 2023. – 17. prosinca 2027.

VODITELJ: Dragan Damjanović

SURADNICI: dr. sc. Josipa Alviž, dr. sc. Lidija Butković Mićin,
dr. sc. Ivan Kokeza, dr. sc. Julija Lozzi Barković, Silvija Lučevnjak,
dr. sc. Lovorka Magaš Bilandžić, dr. sc. Željka Miklošević,
dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak, dr. sc. Jasmina Nestić,
dr. sc. Patricia Počanić, dr. sc. Dalibor Prančević,
dr. sc. Sanja Žaja Vrbica, Ana Marija Senfner

SLUŽBENA MREŽNA STRANICA: <https://art-in-society.ffzg.unizg.hr/>

Projekt Hrvatske zaklade za znanost *Reprezentacija, razvoj, edukacija, participacija – umjetnost u društvu od 19. do 21. stoljeća* istražuje različite aspekte umjetničke produkcije i prezentacije umjetnosti od početka 19. stoljeća do danas na području Hrvatske i država unutar kojima je Hrvatska politički pripadala.

Ovim se projektom nastavljaju istraživanja iz dvaju prethodnih projekata HRZZ-a istog voditelja, usmjerenih na utjecaje državnih ideologija i politika na umjetničku produkciju i recepciju. Njime se nastoji na prvom mjestu upotpuniti istraživanja koja odražavaju usmjerenje u umjetničkoj teoriji i praksi prema društvenoj povijesti i društvenoj sadašnjosti, a u hrvatskom su istraživačkom prostoru povijesti umjetnosti i vizualnih komunikacija tek djelomično provedena.

Promjene koje su se dogodile u odnosu umjetnosti i društva u navedenom razdoblju proučavaju se u četiri podteme: 1) način na koji je oblikovan prostor i identitet zajednica, 2) istraživanje uloga umjetnosti u razvoju društvenog standarda, 3) istraživanje pristupa edukaciji o umjetnosti i putem umjetnosti na razini društva i specifičnih zajednica te naposljetku 4) istraživanje suradničkih odnosa u produkciji i komunikaciji umjetnosti.

Istraživački tim čini 14 znanstvenika. Cilj je bio okupiti tim sastavljen od znanstveno-nastavnog osoblja sa svih hrvatskih sveučilišta na kojima se predaje povijest

umjetnosti (Zagreb, Osijek, Rijeka, Zadar, Split i Dubrovnik). Uključeni su i istraživači iz dviju muzejskih ustanova (Hrvatskog povijesnog muzeja i Zavičajnog muzeja Našice) zbog njihovih specifičnih kompetencija povezanih s istraživanjem likovne scene u Hrvatskoj 19. i početka 20. stoljeća. Tri člana tima mladi su znanstvenici: P. Počanić, I. Kokeza, L. Butković Mićin, a od 1. siječnja 2026. na projektu će biti zaposlena i doktorandica A. M. Senfner.

Istraživanja povijesti arhitekture na projektu pokrivaju D. Damjanović, J. Lozzi Barković, L. Butković Mićin i doktorandica A. M. Senfner, slikarstva L. Magaš Bilandžić, I. Kokeza, J. Najcer Sabljak, S. Lučevnjak i P. Počanić, skulpture D. Prančević i P. Počanić, povijesti povijesti umjetnosti i edukacije J. Nestić, J. Alviž i S. Žaja Vrbica, a izložbi te suradničkih odnosa u produkciji i komunikaciji umjetnosti Ž. Miklošević i D. Prančević. Ako se gleda prema razdobljima koje pokriva projekt, za umjetnost 19. stoljeća specijalizirani su D. Damjanović, J. Najcer Sabljak, S. Lučevnjak te donekle I. Kokeza i S. Žaja Vrbica, za razdoblje između dvaju svjetskih ratova J. Lozzi Barković, S. Žaja Vrbica te donekle D. Prančević, I. Kokeza i D. Damjanović. Razdoblje nakon 1945. pokrivaju svojim temama L. Magaš Bilandžić, P. Počanić, Ž. Miklošević, L. Butković Mićin, D. Prančević, J. Alviž, J. Nestić i doktorandica A. M. Senfner.

Projekt je započeo s realizacijom 18. prosinca 2023. i u posljednje dvije godine rezultirao je velikim brojem različitih diseminacijskih aktivnosti.

Velik je naglasak stavljen ponajprije na sudjelovanje članova projektnog tima na međunarodnim znanstvenim skupovima poput skupova koje organiziraju Association for Slavic, East European, and Eurasian Studies (ASEEES) ili Associazione Italiana di Storia Urbana (AISU). Suradnici na projektu sudjelovali su i na nizu specijaliziranih međunarodnih skupova u Brnu (*A Byzantine Century*), Budimpešti (*Látkép Art History Festival*), Ljubljani (*Art for the Community: Artworks Commissioned for Public Institutions, 1945-1989*), Splitu (*Gender(ed) Landscapes*), Turku (*Visual Arts, Narrative and Social Class*), Zaragozi (*International Conference on the Inclusive Museum*) itd. Nadalje, u rujnu 2025. članovi projektnog tima organizirali su na Filozofskom fakultetu u Zagrebu međunarodni skup *Participation in Art/Museum*, a početkom srpnja 2026. bit će organiziran međunarodni skup *Art in Society*.

Suradnici na projektu, osim u ključnim hrvatskim povijesnoumjetničkim časopisima *Peristil*, *Radovi Instituta za povijest umjetnosti*, *Ars Adriatica* i *Portal*, u proteklom su razdoblju objavljivali radove i u hrvatskim časopisima iz drugih znanstvenih polja (*Radovi Zavoda za hrvatsku povijest*, *Osječki zbornik*), kao i u međunarodnim časopisima (*RIHA*, *Il Capitale Culturale*, *Zbornik Matice srpske* itd.) te u publikacijama uglednih međunarodnih izdavača (de Gruyter, Brepols, Manchester University Press).

Konačno, sudjelovali su u realizaciji izložbe o 1100 godina hrvatskog kraljevstva, u osmišljavanju novoga

stalnog postava Zavičajnog muzeja u Našicama, u osmišljavanju buduće izložbe o obitelji Eltz u Gradskom muzeju Vukovar i drugim izložbenim manifestacijama.

Ukupno, u protekle su dvije godine realizirali 41 izlaganje/predavanje te objavili 27 radova, među kojima tri knjige i jedan zbornik radova. ✕

